

TAROBĚLSKÝ ZPRAVODAJ

OHLASY OBECNÉ A OBECNÍ • ČÍSLO 5 • KVĚTEN 2015 • ZDARMA

OSTRAVA!!!
STARÁ BĚLÁ

Jak se lidem ve Staré Bělé žilo za druhé světové války? Jak vypadaly jejich běžné dny a jak ty dramatické? Právě o tom byla unikátní starobělská výstava k 70. výročí osvobození. Konala se koncem dubna ve zdejším základní škole, byly na ní k vidění dokumenty a exponáty z válečných let a také práce současných školáků, kteří se o válečné události zajímali.

„Výstava si nekladla za cíl ukázat zvěrstva a hrůzy války. Chtěli jsme na dobových dokumentech, vzpomínkách lidí zmapovat v uvozovkách obyčejný život za války v protektorátu i krátce po ní. A tak jste se mohli dozvědět, že i za války se lidé mohli chodit koupat do Odry, avšak pouze do jednoho místa, jinde jim hrozila i smrt. Že mohli pořádát kulturní akce, avšak ne pro všechny a s cenzurou okleštěným a schváleným obsahem. Že mohli orat, sít, podnikat, ale jejich veškerá práce byla pod přísnou kontrolou. Hrůznost válečných dní nebyla vždy vidět, ale cítit ano,“ říká starobělský starosta Mojmir Krejčíček, jehož úřad výstavu spolu se základní školou uspořádal.

Pokračování na straně 6

Zážitky, z nichž mrazí.

Výstava nabídla návrat do válečných let

Restaurovaná sajdkára sovětské výroby - i s kulometem

Škola v přírodě

V pondělí 13. 4. se děti z 2. A třídy vydaly vstříc dobrodružství jménem škola v přírodě. Vše začalo úspěšným nástupem do autobusu ve Staré Bělé směr H-resort v Kuncicích pod Ondřejníkem. Po cestě plné očekávání nás pan řidič vysadil u krásného hotelu s velkým hřištěm, které slibovalo spoustu zábavy.

Hned první den jsme se rozhodli začít objevovat krásy zdejších beskydských kopců a vypravili se na menší průzkum okolí. Po návratu z vycházky se děti rozhodly vyzkoušet už zmíněné hřiště. Zahrály si fotbal, na honěnou či vybíjenou.

Pokračování na straně 12

SERIÁL O SOUČASNÝCH ZEMĚLSKÝCH RODECH,
KTERÉ HOSPODÁŘÍ VE STARÉ BĚLÉ

**STAROBĚLSTÍ
ZEMĚDĚLCI 2015**

V lese s koňmi a někdy i bez, to je svět Zdeňka Staňka

S koňmi v lese - tuhle práci dělá Zdeněk Staněk rád (Foto: Jan Stuchlý)

Sopratěmi v ruce a chladnokrevníkem, který tahá kládu, tak můžete Zdeňka Staňka potkat třeba ve starobělském Palesku. Kousek odtud, Na Popí, má základnu - statek, kde jeho rod hospodáři jedno a čtvrt století.

Kdyby měli Staňkovi svůj rodový znak, byl by v něm zcela jistě tažný kůň. Ve stáji je měli odjakživa, současný hospodář mezi nimi vyrůstal. Stejně tak jeho otec, děd i praděd. „Těžcí koně u nás byli až do roku 1971. Vozili jsme s nimi krmení do kravína JZD. Pak se v JZD přešlo na traktor a koně nám vzali. Už je nepotřebovali,“ vzpomíná Zdeněk Staněk.

Pokračování na straně 8

Kdo je starousedlík?

Napoví příjmení

Která příjmení jsou nejstarobělsťjší? Jak a proč vznikla? Co znamenají? Odpovědi nabídl historik Jiří Stibor koncem března Starobělanům, kteří přišli na jeho výjimečnou přednášku.

„Typické starobělské příjmení je třeba Folta nebo Holán - i ve variantách, které vznikly díky farářům, neznali háčky - napsali Holain, jako že je to n změkčené. Taky Šeděnka, Urbánek, Hořínek, Kořínek, Stuchlý, Staněk, Novák. Je to aspoň patnáct jmen, která tu existovala už v 16. století a existují dodnes. Nerad bych někoho opomenul,“ říká odborník, který navštívil Slezský zemský archiv v Opavě, Archiv města Ostravy i Moravský zemský archiv v Brně a trpělivě listoval v matrikách i gruntnicích. **Pokračování na straně 12**

Urgentní telefonní číslo Městské policie Hrabůvka 596 712 293, také lze volat 156

(obě telefonní čísla fungují 24 hodin denně)

• volat při páchání jakékoliv trestné činnosti • v případě pohybu podezřelých osob

Kanalizace čeká také Mitrovickou. Už se začalo

Stavební stroje, výkopy, místy komplikovanější doprava. Chod Mitrovické a přilehlých ulic v následujícím roce ovlivní výstavba kanalizace. Už začala a hotová by měla být do letních prázdnin 2016. „Všechny aktuální informace dáváme na starobělský web, v sekci Informační rozcestník je odkaz Kanalizace,“ říká starosta Mojmír Krejčíček.

Vše důležité říkají lidem také zástupci stavební firmy. „Obcházejí jednotlivé ulice s předstihem a informují občany. Postup prací s dopravním omezením je k nahlédnutí také na starobělském stavebně správním odboru,“ doplňuje jeho referent Martin Blahut.

Kopat se na Mitrovické bude celkem na čtyřicet místech, půjde o připojení stávající sítě dešťové kanalizace na hlavní sběrač. „Zruší se tím výústí dešťové kanalizace do Starobělského potoka,“ vysvětluje Blahut.

Na Mitrovické se bude kopat na čtyřicet místech

Práce na nejdelší starobělské ulici skončí do letních prázdnin 2016

Práce na jednotlivých přípojkách v Mitrovické ulici budou různé složitě. „Na Malíkové ulici bude délka výkopu 5 metrů, Na Úžině 148 metrů. Některé propoje se budou kopat na etapy. Někde to bude znamenat omezení provozu na dva dny, jinde na dva měsíce,“ vysvětlují zástupci starobělského úřadu.

Zároveň bude pokračovat stavba nové kanalizační sítě na Folvarku. „Od 3. května do 31. srpna 2015 bude výrazně omezen provoz na Junácké. Žádáme řidiče o toleranci,“ dodává vedoucí stavebně správního odboru Martin Novák.

(joh)

Aktuální informace o stavbě kanalizace: <https://starabela.ostava.cz/cs/informacni-rozcestnik/vystavba-kanalizace>

Ing. Miloš Kučera, OVAK

Kontejnery mění místo

Sezónní kontejnery letos nebudou stát na všech stanovištích, na něž byli doposud lidé zvyklí. „Dostali jsme menší dotaci - jen dvacet kusů na rok. Přistavíme tedy deset na jaře a deset na podzim. Kde se teď neobjeví, ačkoli tam dříve bývaly, tam je na podzim dáme,“ vysvětluje Martin Blahut ze stavebně správního odboru.

Změní se také stanoviště dvou stálých kontejnerů na tříděný odpad, které dosud stávaly na společném místě pod Sochou.

Okrový kontejner na šatstvo, jehož majitelem je Armáda spásy, se přesune na Dolní konec - na ulici Pros-

kovickou k velkoobchodu Prantl.

Červený kontejner na elektroodpad bude stát kousek pod hasičárnou, kde se kříží ulice Na Močárku a Potoky.

„Je to na základě podnětů občanů a stanoviště se budou po čase měnit. Kontejnery teď nebudou stát při hlavní silnici, takže si je neoblíbí sběrači a lidé si je přestanou plést se sběrným dvorem. Někteří tam odkládali všechno a klidně věci nechali stát vedle kontejnerů. Jenže co není v kontejnerech, to OZO nebere. Od toho máme sběrný dvůr,“ připomíná Blahut.

(joh)

Odvezou, či neodvezou?

Vážení občané, opravdu si myslíte, že takto naplněné kontejnery OZO odveze a okolí uklidí?

starosta

Vyzkoušejte ZDARMA Starobělskou koloběžku!!!

Jednota Orla Stará Bělá pořádila v loňském roce v rámci projektu Ostrava - Evropské město sportu 2014 koloběžky pro rodiče a děti. Koloběžka je v naší zemi na vzestupu a oproti kolu si pěkně procvičíte a posílíte záda. Jízda je sice pomalejší a fyzicky náročnější, ale můžete zažít spoustu krásných sportovních a cestovatelských zážitků z jiné perspektivy. Okolí Staré Bělé je vhodné pro koloběžku např. v Bělském nebo Černém lese nebo mezi polaneckými

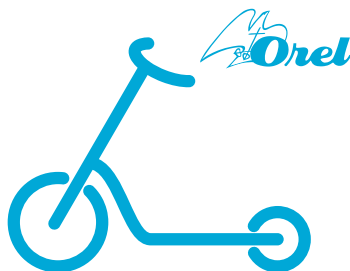
rybníky. Kdo nevyzkouší, neuvěří, jak je koloběžení zábavné a prospívá tělu.

Koloběžky pro dva dospělé a 3 děti včetně příleby si můžete zdarma půjčit v Katolickém domě po předchozí telefonické domluvě (tel. č. 773 241 306).

Více informací a fotek z výletů najdete na webových stránkách www.orel.starabela.org.

Michal Hořínek

PŮJČTE SI STAROBĚLSKOU KOLOBĚŽKU

TEL./SMS: 773 241 306
orel.starabela.org

Kam v květnu

24.5. 2015 neděle 15 hodin

Smažení vaječiny

Zveme občany na tradiční smažení vaječiny

na zahradě Katolického domu.

V případě nepříznivé počasí budeme v sále.

K poslechu hraje dechová hudba. Kromě vaječiny budou domácí koláče, zákusky a dobrá káva.

Pro děti připraveny atrakce

**Srdečně zve MO KDU-ČSL
Stará Bělá**

Poděkování

Občanské sdružení Sdružení rodičů Ostrava-Stará Bělá děkuje všem, kteří se v sobotu 28.2. 2015 podíleli na přípravách školního plesu a karnevalu pro děti.

MAKRO Cash & Carry ČR s.r.o.
Global elektronik - Petr Bartusek
Ski Kutáč ve spolupráci s hotelem Bauer Bělá
Starobělský pivovar - Pavel Kuchta
Brambory Jan Staněk
Simabelle s.r.o.
DM Drogeriemarkt
Paní Soňa Pilchová - AVON Cosmetics
Rudolf Prorok
Vinotheka Na rynku - p. Horsák
Dolní oblast Vítkovice
Mgr. Jana Poledníková
MUDr. Darja Komínková
Stolařství Radek Holáň

Jmenovitě to jsou paní Rašková a její vnuci, paní Stehnová z místní matriky, pan Jaromír Riedel z TK Trend, Pavel Šafránek a jeho svěřenci z tanečního klubu RDC Hrabůvka, pan Valášek ze společnosti Makro, paní Radana Sojková a Lenka Juračková a paní Matějčíková.

Dále děkujeme všem níže uvedeným firmám i jednotlivcům za podporu:

Manželé Palušákoví
Prantl - masné výrobky
Studio ElGa - Nová Bělá
Respiro
FACTORY velkoplošný tisk
Julius Meinl
Kadeřnictví Iveta Šimčíková
KMT Doležilek
Luboš Palička
Paní Kludská
Paní Šrubařová
Lahůdky Alena Smetanová
Starobělská domácí pekárna
Cukrárna U Dědoušků

Od začátku měsíce května bude

pro veřejnost otevřeno školní hřiště

při Základní škole Ostrava-Stará Bělá.

Tento projekt je uskutečněn za finanční podpory Statutárního města Ostravy, kterému tímto děkujeme.

PROVOZNÍ DOBA HŘIŠTĚ pro veřejnost

KVĚTEN

pondělí - neděle **16:00 - 18:00**

ČERVEN - SRPEN

pondělí - neděle **16:00 - 20:00**

ZÁŘÍ

pondělí - neděle **16:00 - 18:00**

Organizované složky mají dle rozpisu rezervací v určeném prostoru hřiště přednost.

Mgr. Petr Zedulka

Městský obvod Stará Bělá zve občany na
**přednášku a besedu
s Petrem Petruželou,**
bývalým učitelem základní školy,
**k osvobození
Ostravy a Staré Bělé.**

Beseda se uskuteční
dne 11. 5. 2015 v 18:00
v obecním klubu (Gregárku).

Správci hřiště:
**JAROMÍR KLEČKA
JOSEF MAIER**

**V případě nepřítomnosti správce
je hřiště uzavřeno!**

Možnost zapůjčení sportovního vybavení
(tenisová síť, volejbalová síť, florbalové branky)
u správců hřiště.

Pomoc druhým je naším posláním

V dnešní době chce důstojný a plnohodnotný život prožít každý z nás. Skutečnost je však taková, že se osamělí lidé v pokročilém věku často setkávají s nezájmem okolí a jsou ponecháni bez pomoci svému osudu. Mnohdy pak stačí jen krůček k tomu, aby se ocitli v tíživé či bezvýchodné životní situaci.

V takových případech nabízí pomocnou ruku Spirála pomoci, která poskytuje služby v oblasti sociální péče o seniory a zdravotně postižené občany, jenž potřebují pomoc druhé osoby, a přesto chtějí zůstat v domácím prostředí co nejdéle a žít důstojným a plnohodnotným životem.

Spirála pomoci nabízí osobní asistenci a terénní odlehčovací služby. Obě služby jsou vhodné pro seniory, osoby s fyzickým postižením, osoby s postižením zraku, osoby v rekonvalescenci po úrazu, osoby chronicky nemocné, ale i osoby s mentálním a kombinovaným postižením, např. osoby s Alzheimerovou chorobou či jiným typem demence.

Osobní asistence je název pro službu, která zahrnuje pomoc při zvládnutí základních potřeb (podání jídla, pití, provedení osobní hygieny, zajištění pohybu, doprovodu k lékaři...).

Terénní odlehčovací - služba v domácím prostředí zajišťuje kompletní péči o potřebného na dohodnutou dobu, aby si pečující rodina mohla odpočinout a načerpat novou energii.

Spirála pomoci tyto služby poskytuje až 24 hodin denně, 7 dnů v týdnu. Službu lze sjednat dle aktuálních potřeb klienta na jednu nebo i více hodin denně, na jeden nebo více dnů v týdnu. Služba je poskytována v místě pobytu klienta. Na úhradu služby lze čerpat příspěvek na péči, který pomůžeme vyřídit na úřadech.

Osobní konzultaci je možno domluvit na tel. čísle 773 600 497 nebo nás navštívit přímo v naší kanceláři: Mírová 98/18, Ostrava - Vítkovice (budova před vstupem do Vítkovické nemocnice), kde se dozvíte všechny informace ohledně nabízených služeb.

Pro společnost Spirála pomoci je pomoc druhým samozřejmostí a posláním.

Další informace o naší činnosti naleznete na www.spirala-pomoci.cz e-mail: info@spirala-pomoci.cz

Jana Vávrová
koordinátorka

Z farní kroniky: Rok 1945 - osvobození obce

Jsou jisté známky, že válečné hrůzy vyvrcholí, a proto se doporučuje farníkům, aby na počátku roku s Bohem se smířili, všechno do pořádku dali a na vše i nejhorší byli připraveni. Kdo se Boha nespustí, toho Bůh neopustí. Dne 2. února bylo upozorněno v kostele, že vlna válečná se rychle k nám blíží, jest již přede dveřmi. Katolické kněžstvo celého kraje se sešlo v klášteře sester sv. Kříže a před vystavenou Velebnou Svátostí učinilo jménem svým a svých farníků slib, že:

1. uchrání-li milosrdný Bůh na přímlovu P. Marie a sv. Václava naše město Mor. Ostravu a okolí před zničením, vystaví na Hladnově ve Sl. Ostravě nový kostel,
2. vypraví po ukončení války společnou pouť na sv. Hostýn,
3. v celé velké Mor. Ostravě ve všech farních kostelích budou sv. misie.

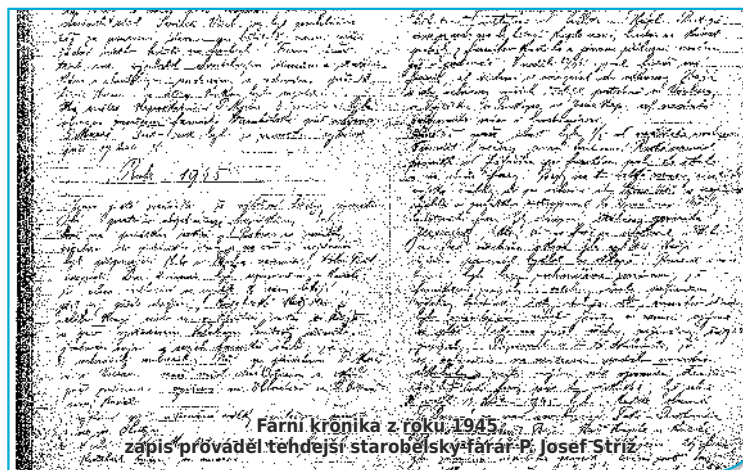
Vzhledem na blízkost fronty zakazují se i pohřební průvody, pohřby se mají přímo na hřbitově konat z hřbitovní kaple. Protože však u nás na hřbitově Kaple není, budou se konat pohřby z farního kostela a jenom příbuzní mohou jít v průvodě. V neděli 22/4 vyzval farář své farníky, aby všichni se odevzdali do ochrany Boží a do ochrany našich českých patronů sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého, aby nedali zahynouti nám i budoucím.

Konečně naše vlast byla 1/5 od nepřítele osvobozena. V pondělí k večeru první hrdinové Ruské armády pronikli od Zábřehu po farském poli ke škole a na dvůr fary. Brzy nato

velké masy ruského vojska valily se po silnici do Staré Bělé a nepřítel rychle ve zmatku ustupoval ke Krmelínu. Všechny místnosti fary byly obsazeny štábem generála Jereměnka, který též ve faře se ubytoval, ačkoliv na faře všechna okna byla vybita. Kněží i personál bydleli ve sklepě. Radost osvobození byla brzy zachmuřena zprávami, že farníkům zmizely všechny zásoby poživatin, všechny hodinky, šaty, dobytek, mnoho dívek bylo znásilněno, místo jasotu ve vesnici ozýval se pláč. Také na faře všechny poživatiny, šaty zmizely. Připisovalo se to té okolnosti, že se vojínům na uvítanou podalo mnoho alkoholu a zpítí vojíni pak opravdu strašně řádili. Také farský páv to odsákal, byl ubit. V neděli 13. května 1945 bylo v kostele slavné „Te Deum“ za naše osvobození. Také v Proskovicích byly děkonné služby Boží. Naše kaple u kostela byla několika zásahy značně poškozena, též fara byla zasažena několika

granáty, boční zeď až do sklepa proražena. Dvě miny padly do zahrady. Ruský generál sám prohlásil, i jeho pobočník, že co nejpřísněji před vkročením na území naší čsl. republiky bylo armádě zakázáno na našem území loupit a nemravnosti páchat a každý voják, že bude nejpřísněji potrestán, všechno zavinil alkohol. Před kostelem včelím rozmetán, též plot před kostelem pumou zasažen. Ruská baterie na „Majerovci“ dostala rozkaz kostelní věž, na níž v poslední chvíli proti vůli faráře německý major zřídil pozorovatelnu, srovnat se zemí. Proto celý déšť granátů padal v blízkosti kostela i fary. Kostel do boku byl zasažen, ale celkem dle všeobecného přesvědčení jen na přímlovu P. Marie a našich patronů zkázy uchráněn. Proto při „Te Deum“ za osvobození byl kostel opravdu nabitý. Na poškozené válkou byla v kostele ořera, která vynesla přes 20 tisíc K. Nejhůře byly poškozeny Výškovic a Krmelín, kde kostel byl zasažen asi 14 granáty a skoro byl zničen. Na poškozený kostel v Hrabyni bylo u nás při ořere vybráno též 20 tisíc K.!

Z farní kroniky opsal
a jazykově upravil
Michal Hořínek

GARÁŽOVÁ VRATA, PLOTY - PLETIVA

Garážová vrata výklopná od 9.999 Kč.

Dále nabízíme sekční a dvoukřídlá.

Otevírání ruční nebo s pohonem na dálkové ovládání. Typizovaná i na míru. Standardní barvy i imitace dřeva. Doplňková výbava.

Ploty - pletivo: Prodej a výstavba oplocení.

Pletivové, kované, svařovaná pletiva, svařované panely, branky a brány. Při nákupu materiálu nad 7000,- Kč doprava ZDARMA.

Thuje na živý plot: Sazenice od 10,- Kč/kus i vyšší stromky nad 100cm.

Černá mulčovací textilie, stínící tkanina 35-90%.

Potřeby pro chov drůbeže: líhne, napáječky, krmítka, klece pro křepelky,

krmivo pro křepelky. www.krepelka-japonska.cz, www.prodrubez.cz

www.KANCLIR.cz

Hrabovská 5/39, Ostrava – Nová Bělá, 724 00, Tel.: 722 550 000.

Otevírací doba v pracovní dny 8:00 – 15:00.

VAŠE VZPOMÍNKY NA DRUHOU VÁLKU

Bomby, zběh ve stodole, ruské násilí. Na válku se zapomenout nedá, říká pamětník

Jan Holain je ročník 1925. Když začala druhá válka, bylo mu čtrnáct. Žil tehdy s rodiči a šesti sourozenci na starobělském statku číslo 24. A vzpomínky na ta léta má i sedm desetiletí po skončení války pořád před očima.

„V únoru 1939 probíhala u nás doma dračka peří. Sešly se příbuzné a sousedky a celé odpoledne spolu debatovaly. Najednou někdo přišel se zprávou, že Starou Bělou prochází německá armáda. My děvka jsme se hned běžely podívat k silnici. Ne-trvalo dlouho a objevil se průvod pěších vojáků. Byl nekonečný. Německý důstojník na koni na nás křičel, co je to tady za díra. Pak jely povozы tažené koňmi, vezly munici a různé

ní tratě mezi Vratimovem a Paskovem. Sabotáž Němci urputně vyšetřovali. Chtěli co nejdříve najít viníka a přísně jej potrestat. „Výšla vyhláška, pokud se někdo nepřihlásí, bude popraveno deset občanů. Pochopitelně se nikdo nepřihlásil,“ vypráví Jan Holain. „Z ostravské věznice bylo přivezeno deset vězňů, byli po tři dny pověšeni na stromech podél trati a každý osobní vlak tudy musel krokem projet. Tím byl případ ukončen.“

O čtvrt století později se od kamaráda dozvěděl, jak to tehdy celé bylo: „Za vším stáli dva bratři z Palkovic, kteří mezi sebou měli spor, pohádali se kvůli majetku. Jeden z nich to udělal a druhý ho udal, protože se mu

Se sestrou, bratrem, tátou a koněm

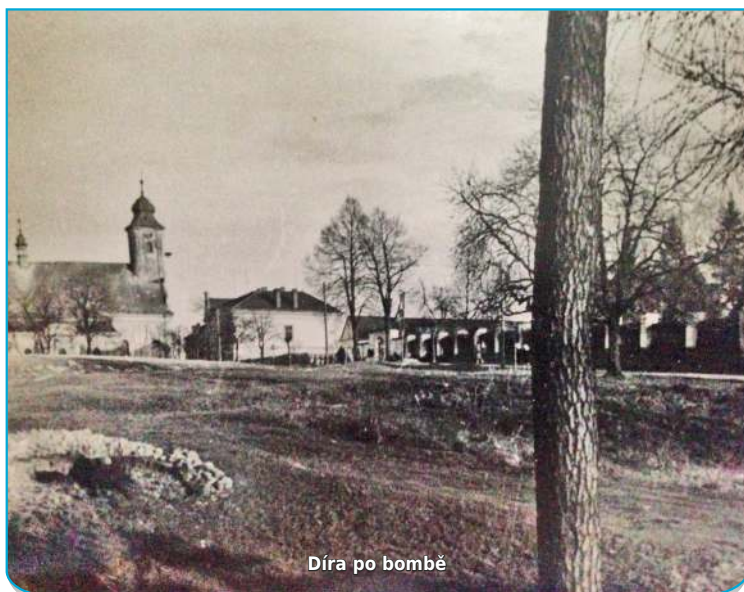
v ostravských dolech, odkud se mu povedlo utéct. „Ve stodole zůstat nemohl, říkali jsme mu, ať uteče do hor, že se tam snáz ukrýje. Dali jsme mu bochník chleba a doprovodili jej na počátek Krmelína. Na konci války jsem slyšel, že byl ve Staré Vsi zastřelen ruský zajatec. Ptal jsem se, abych se dozvěděl víc, ale nikdo o tom nic nevěděl. Po válce jsem poslal dopis na jeho adresu, ale odpověď žádná nepřišla.“

„Na jaře 1945 se k nám blížila fronta, Rusové shazovali zápalné bomby, vyhořely některé domy, mezi nimi i nynější budova obecního úřadu. U nás se střídali ruští vojáci, kteří se tu i zabydli. Nebylo to nic příjemného. V ložnici mého bratra se usadil ruský důstojník, vtáhl tam mou nejmladší sestru a tam ji znásilnil. Bylo

ji čtrnáct let. Chtěl jsem ho zastřelit. Ale pak jsem si uvědomil, že by vojáci postříleli celou rodinu. Takových případů bylo víc a rychle se rozkřikly. Ženy se pak před ruskými vojáky schovávaly.“

Po válce dostudoval, kromě zemědělské školy či později dodělal také strojní průmyslovku. Oženil se, postavil dům, žije v něm dodnes. Má dceru, dvě vnoučata a deset pravnoučat. Coby člen pěveckých sborů dokonce cestoval po světě. Letos oslaví devadesátiny. „Jestli si na válku někdy vzpomenu? Často. Hlavně v noci, když ležím a myšlenky běží hlavou. Toho se člověk nikdy nezbaví.“

Jana Bohušová

Díra po bombě

potřeby pro vojáky. Směřovali na Polsko a cestou se ve Frýdku střetli s posádkou naší armády,“ popisuje starobělský pamětník okamžiky pár týdnů před vyhlášením Protektorátu Čechy a Morava.

A dál: květen roku 1939. Vypálení tehdejší synagogy v Ostravě-Vítkovicích. „Stála u dnešního ředitelství Vítkovic, byla to taková nízká budova. Když se rozkřiklo, co se stalo, běželi jsme se na tu hrůzu se spolužáky podívat. Byl to začátek tragédií, které následovaly.“

U některých vzpomínek už Jan Holain neví jistě, v kterém roce se odehrály. Zůstal mu v paměti jen sled událostí a strach, který měl on sám i všichni kolem něj. Tak jako v případě přestřihnutých drátů železnič-

chtěl pomstít. Pověsili je oba. Prvního za to, že byl vinen - odešel tehdy ze směny ve Vítkovicích, přestřihl dráty a vrátil se zpět. A druhého pověsili za to, že to neohlásil včas.“

V květnu 1940 měl Jan Holain námaře - skončil v nemocnici s meningokokem. Začalo to nesnesitelnou bolestí hlavy. Bylo to ve dnech starobělské pouti, doma dostali z nemocnice zprávu, že jejich syn leží na smrtelné posteli. V kostele za něj sloužili mši svatou, pomodlila se za něj celá vesnice a Jan se z nemoci vykřesal.

V září roku 1944 objevil doma ve stodole ruského zajatce. Schovával se ve slámě, celý zarostlý a špinavý. Rudooarmějce, kterého zajali Němci, a on pak pracoval

Holainovi

Zážitky, z nichž mrazí. Výstava nabídla návrat do válečných let

Dokončení z titulní strany

Co všechno bylo k vidění?

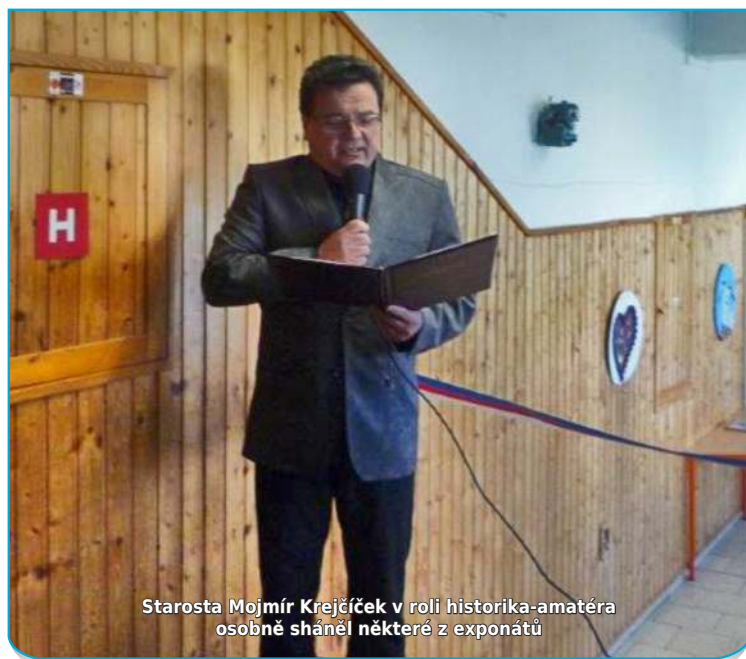
V respiriu pavilonu B byly umístěny panely s dobovými dokumenty od roku 1938 do roku 1945, které vypovídaly o životě ve Staré Bělé těsně před válkou, během ní i o poválečném vyrovnávání se s jejími následky. Byly tu dobové zápisy zjednání zastupitelstva obce do roku 1941, kdy byla Stará Bělá připojena k Moravské Ostravě. Dokumenty zachycující zábor Sudet a jeho důsledky - Stará Bělá se stala pohraniční obcí, Polanka již byla součástí Říše. Dokumenty zachycují kulturní život v obci za protektorátu, zápisy ze schůzí národního výboru po osvobození. Dobové fotografie, ukázky žádostí na náhradu válečných škod, které

bělských ulic. Projekt dětí byl zpracován velmi kvalitně a učitelé a žáci si za něj zaslouží velké poděkování a obdiv.

Jak těžké bylo všechny ty vzpomínky na válku dohledat? Mnohdy jsou to velmi osobní věci. A čím to byl nápad?

Někdy začátkem roku mě oslovil náš kronikář Oldřich Dlouhý a starobělský rodák Karel Sýkora s tím, že výročí osvobození by si zasloužilo pozornost obce. Vznikl nápad zorganizovat výstavu.

Hodně materiálů zapůjčili výše jmenovaní pánové díky svým sbírkám a osobním kontaktům, nemalým přínosem byla i účast bývalého starobělského učitele Petra Petružely, který se rovněž na přípravě výstavy

Starosta Mojžíř Krejčíček v roli historika-amatéra osobně sháněl některé z exponátů

uplatňovali naši občané. Vzpomínky kronikářů Staré Bělé, TJ, fary a dobový tisk.

Osobně si z vystavených dokumentů nejvíce cením deníku tehdy dvanáctiletého Jaroslava Šindela. Ve vitrinách byly uloženy originály dobových dokumentů, poštovních známek a válečná vyznamenání. V hudební třídě byly vystaveny modely válečné techniky, součásti a torza válečné výzbroje a výstroje. Zde se rovněž promítala prezentace projektu žáků školy.

Ve spojovací chodbě mezi pavilony škola vystavovala výsledky svého projektu věnovaného 2. světové válce. Součástí bylo zdokumentování návštěv žáků u památníků 2. světové války v naší a okolních obcích, zdokumentování jmen padlých občanů Staré Bělé a pojmenovaných staro-

podílel. Modely vojenské techniky pak zapůjčili modeláři z Proskovic a přátelé Michala Hořínka. No a já strávil bezpočet hodin v Archivu města Ostravy procházením desítkami kilogramů archiválií. Vybrané originály mi velice ochotně naskenovali pracovníci archivu, za což touto cestou děkuji. Tělovýchovná jednota pak poskytla unikátní dobové originály dokumentující zákaz její činnosti. A děkuji také Janu Hulovi za instalaci výstavy.

Mnoho exponátů bylo ze sbírek organizátorů výstavy, to těžké nebylo. Velice ochotně nám několik exponátů poskytlo letecké muzeum v Suchdole nad Odrou. Mimochodem doporučuji všem se tam zajet podívat. Suchdolští amatérští nadšenci sesbírali a ze země vykopali neskutečné věci a je podivuhodné,

Na vernisáži přišla téměř stovka návštěvníků

co z nich dokázali sestavit. No a já na vlastní kůži poznal, co to je práce „historika“-amatéra.

Výstava byla ve škole - protože nabídla dětem jedinečný studijní materiál?

Samozřejmě. I to bylo cílem výstavy. Drtivá většina dokumentů je uložena v elektronické formě a je k dispozici škole. A nejen jí. Kdokoliv má zájem, může mě navštívit - nejlépe s CD - a já mu dokumenty v elektronické verzi poskytnu.

Podle neoficiálního sčítání procházejících lidí kolem vrátnice školy se vernisáže zúčastnilo 92 lidí střední a starší generace. Na vernisáž přijel i pan Hlatký s nádherně restauro-

vanou „sajdkou“, tedy motocyklem s postranním vozíkem, sovětské výroby opatřenou kulometem - pravděpodobně největší tahák vernisáže.

Co si z výstavy vzít, zapamatovat? Proč má smysl si všechno to utrpení připomínat?

Na různých místech světa dnes probíhají pod různými ideologiemi hrůzné válečné konflikty. Čtením dobových dokumentů z 2. světové války a srovnáním s dnešními konflikty si uvědomíme, jak jsou všechny ve své podstatě shodné, jak děsivá je ideologie jejich vůdců, jak těžká je cesta ke svobodě a jak málo si ji dnes u nás vážíme.

Jana Bohušová

Zahájení výstavy se zúčastnili dospělí, ale výstavu si pozorně prohlédli i školáci

Dobové peníze

Modely vojenské techniky

Výbava vojáků

Válka, jak jsem ji viděl já

1945 - je zima. Nad krajem se táhnou černé mraky. Od severovýchodu se ozývají dunivé rány. Jsou to rány, jako by v dálece narážely na sebe vagony. Ale nejsou to vagony, ale strašná smrtinová válka. Každým měsícem jsou rány z děl, kulometů, pušek a jiných zbraní lépe slyšet. Dunivé rány nejsou už dunivé, ale již je jich pěkně slyšet. Nebyla to pěkná zvěst, když se zprávy roznášely, že jsou už při Ratiboři. Nebyla to radostná zpráva, ale přece už v tom bylo něco radostného, a to, že se již blíží Osvoboditelé.

29. dubna. Neděle. Prší. Hned ráno jsme se vydali nad pískovnu. Já,

Slava a Jiřina Adámkovi, Jenda. Byl sychravý den. Říkalo se, že jsou Rusi v Polaneckém lese. A byla to pravda. My jsme tomu však nevěřili. Když jsme tam přišli, byly slyšet slabé rány. Šli jsme zpátky. Odpoledne jsme hráli s Evžou Ševčíkem karty, když jsme zaslechli zprávu, že do vesnice dopadly granáty. Je ¾ na 5 odpoledne. Již to začalo. První střely z palubního děla se řítí proti nám. Byli jsme na dvoře: já, máma, táta, Jenda, Vlasta Kovařík, Slava Javorský, Jiřina Adámková a Žofka. Vletěli jsme do kuchyně. Já jsem vletěl do světnice a vletěl na zem tlakem vzduchu od bomby. Doletěl jsem pod okno,

- Servis vozů všech značek
- Opravy a výměny mechanických součástí
- Likvidace pojistných událostí
- Laserová geometrie
- Pneuservis
- Autoskla, výměna čelního skla z povinného ručení zdarma
- Příprava a provedení STK
- Výměny olejů a filtrů včetně automatických převodovek
- Servisní a garanční prohlídky
- Servis klimatizace
- Prodej a montáž Defend Lock zabezpečovacího systému
- Náhradní díly
- Diagnostika
- Karosářské a lakýrnické práce

Mitrovická 315, Ostrava-Stará Bělá (vjezd z ul. Ječmínkova)
tel.: 739 330 112 • vavra.jakub@seznam.cz

www.autoservisvavra.cz

Výbava civilistů

kde se na mě vysypalo sklo. Všichni jsme běželi do krytu, který jsme měli v kanále, kde odtékala voda do potoka. Měli jsme to tam dobře zařízené.

V Sýkorovém dole přišel člověk o život. Šel se podívat na letadla, když je spatřil. Shodili bomby a zůstal na místě mrtvý. Za ním stálo dítě a to zůstalo živé. Byl to pan Kula. Tatínek mého kamaráda.

30. dubna. Jsme v krytu. Je pěkné počasí, svítí slunce. Vhodné počasí na bombardování. Jedno letadlo nalezlo a shodilo bombu. Na štěstí šla vedle, spadla do potoka, asi 50m vedle. V 6 hodin odpoledne začali Němci střílet z Brillantové zahrady. Brzy nastal večer. V ten večer byl Jenda a Sláva Adámek a Vlasta Kovařík v Trňáku. Když tam byli, začala kanonáda. Prali sebou o zem

a vedle nich blízko dopadaly granáty. Přišli celí vylekaní. Krve by jich nedořezal.

1. května. Bylo zataženo a sem tam přšelo. Letadla se neukázala. Celé dopoledne nebylo nic, až v 6 hodin odpoledne měl začít útok na Starou Bělou, říkali Němci. Tak jsme zalezli do krytu. A opravdu v 6 hodin začala střelba. Němci utíkali s kanóny, když viděli na kopci Rusy. Nastal večer. Sem tam dopadl nějaký granát.

2. května. Již skoro ráno na nás někdo volá: Stávejte a pojdte vítat Osvoboditelé. Jak pěkně to znělo, to jméno Osvoboditelé. Nastala nejradostnější chvíle, kdy jsem mohl kdy projevit. To prostě nejde vysvětlit anebo napsat.

Z deníku tehdy dvanáctiletého Jaroslava Šindela

SERIÁL O SOUČASNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH RODECH,
KTERÉ HOSPODAŘÍ VE STARÉ BĚLÉ

STAROBĚLŠTÍ ZEMĚDĚLCI 2015

Na únavu má hospodář spolehlivý recept: vnuka Václava

Dokončení z titulní strany

Ponurý 9. listopad před čtyřiačtyřiceti lety má dodnes před očima. Coby učeň zemědělského učiliště tehdy odmítl jít do školy. Nedokázal se smířit s tím, že jim vranou klisnu Zuzanu a hnědou Dášu vezmou a odvedou na jatka. „Držel jsem stávkovou pohotovost a díval se z okna, jak

tahat dřevo. Gréta brzy porodila hříbě. „Dodnes mám Grétinu dceru Lindu, je jí už sedmnáct, a Grétina vnuka Barona, tomu je osm let. Vloni přišla černá osmiletá Hilary, vyměnil jsem ji za strakatou kobylu. Hilary je březí, v lese to zatím nezná, netahala. Čekám, až se ohřebí, pak uvidíme, jak to s ní půjde,“ plánuje hospodář.

Otec současného hospodáře Zdeněk Staněk nejstarší a klisna Mica

koně berou do salámu. Funkcionáři JZD byli od toho dne mí úhlavní nepřátelé,“ popisuje.

Do JZD po škole nastoupil jako traktorista a zůstal až do 1. dubna 1994, kdy se osamostatnil. O rok dříve navázal na rodinnou historii a znovu si pořídil koně, kobylu Grétu, začal s ní pro Ostravské městské lesy

Vlese už zažil i krušné chvíle, třeba když mu pod kládou uvízla noha. „Nakonec to dobře dopadlo, nohu jsem vytáhnul. Od té doby s sebou vždycky nosím telefon,“ říká muž, který zapřahá koně nejen do tažných popruhů do lesa, ale čas od času taky do pohřebního vozu. To když si u Vítězslava Dernického

Prarodiče Bernard a Ludmila a jejich syn Zdeněk - otec současného hospodáře

někdo objedná pohřebák tažený koňmi.

Kromě práce v lese a příležitostných pohřebních průvodů jezdí Zdeněk Staněk s koňmi také do lesní školy v Bělském lese. Děti z města jsou

Na poli tak můžete zahlédnout především Zdenka Staňka osobně nebo jeho rodově spřízněné hospodáře, jako je Václav Kokeš nebo Václav Sýkora, kteří mu zajišťují setí a sklizeň obilí.

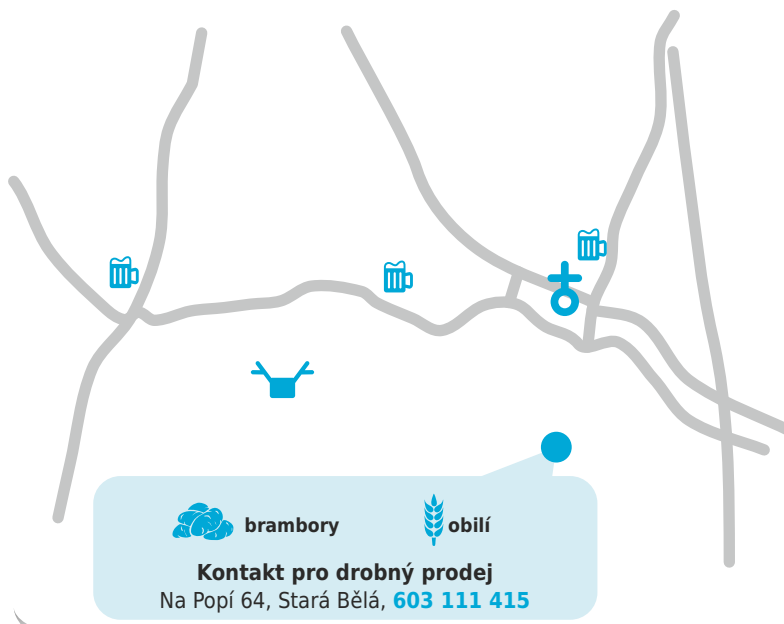

Vraná Hilary je u Staňků teprve krátce. Brzy bude mít hříbě

nadšené, že si mohou sáhnout na živého koně a dokonce se na povel svést. „Zapřáhnou vyjíždkovou vlečku a provozují lesem,“ povídá zemědělec.

Jak dodává, těžko by si mohl dovolit tři koně, kdyby jeho hospodářství neživila rostlinná produkce. A taky kdyby jeho manželka Milada neměla stálé zaměstnání ve stavebnictví.

„Já jim na oplátku vypomáhám třeba při sběru senáže a kukuřice. Ale když dojde na velké sezónní práce, musí na pole i manželka a děti i se svými protějšky. „Musejí to nějak skloubit, i když má každý své povolání, vždy ochotně pomohou. Bez jejich pomoci bych to nevládal,“ vypráví Zdeněk Staněk.

brambory

obilí

Kontakt pro drobný prodej
Na Popí 64, Stará Bělá, 603 111 415

Památka na otce, který v traktoru jezdil

Zdeněk Staněk

soukromý zemědělec

- narodil se jako prostřední syn Zdeňka a Ludmily Staňkových, má bratry Karla a Jaroslava
- první zástupce rodu Staňků Karel se na Popí usadil v roce 1889, Zdeněk Staněk je čtvrtým pokračovatelem rodové linie. Stejně jako dědeček Bernard a otec Zdeněk se věnuje zemědělství. Vztah k půdě a hospodářství zdědil i ze strany své matky, která pocházela z tradičního sedláckého rodu Volných
- specializuje se na práci s tažnými koňmi – chová dvě chladnokrevné klisny a jednoho valacha, s nimiž pracuje v lese. Hospodaří na 11 hektarech půdy výhradně v katastru Staré Bělé, pěstuje obilí a brambory. Pro vlastní potřebu chová hovězí dobytek, drůbež a prase
- s manželkou Miladou má syny Zdeňka (34) a Petra (33) a dceru Janu (28), vnuky Štěpána, Matěje, Alexandra a Josifka, vnučky Adélku a Aničku
- jeho koníčkem je myslivost, vztah k ní zdědil po svých otci, a ze všeho nejraději věnuje volný čas svým vnoučatům

S úsměvem vypráví o tom, že když lisuje balíky slámy a sena, používá postup, který je tak trochu retro. „Dnes už se dělají velké balíky. Ale já pořád dělám ty malé. Dělám je pro sebe a vyhovuje mi to tak.“

Seno i slámu zužitkují zvířata, která mají Staňkovi v chlévě. To kvůli nim vstává hospodář denně o půl šesté, uklidí, podojí, nakrmí. „Za dvě a půl hodiny mám hotovo. Pak posnídám, a buď zapřahám a jdu do lesa, nebo beru traktor a jedu na pole. A kolem páté odpoledne znovu do chléva,“ popisuje klasický denní kolotoč.

Když chce vypnout, jde znovu do lesa. Bez koní, v zeleném. K myslivosti jeho i bratra Karla přivedl táta. „V lese mě to vždycky bavilo. Zvěř. Klid. Nejsem expert na střelení, když se jde na lov, chodím si tam spíše popovídat s kamarády. Přes zimu vezmu nejstarší vnuky a jdeme přikrmit zvěř. Děti mi dělají celodenní společnost a jejich nekonečné otázky a hlášky mě neskutečně dobíjejí,“ říká šestinasobný dědeček.

Počet vnoučat podle všeho není konečný. Jestli se mezi potomky najde statkář-pokračovatel, zatím jasné není. Ale Zdeněk Staněk by byl rád, kdyby měl své zkušenosti i opratě komu předat. Občas totiž musí před rodinou koně obhajovat. „K čemu že je máme a jestli by nestačili dva,“ dodává žertovně.

Jana Bohušová

Renomovaná stavební společnost s provozovnou v Jistebníku

DEV Company®

Držitel certifikátu ISO 9001:2009; 14001:2005

přijme do pracovního poměru:

ZEDNÍKY A DĚLNÍKY DO STAVEBNÍCH PROFESÍ

Požadujeme:

aktivní přístup k práci, znalosti základních stavebních postupů, časová flexibilita (práce po celé ČR)

Nabízíme:

**výdělky až 27 000 Kč/ měsíčně
nástup ihned,
dlouhodobě stabilní pracovní zázemí**

Volejte na tel. čísla: 596 139 284, 596 139 270 nebo 602 774 776

KAMENICTVÍ

Stará Bělá, Mitrovická 194/241 **Dvořák**

- broušení terasových hrobů vč. impregnace
- rekonstrukce starých hrobů (likvidace)
- sekání písma, obnova písma
- nové hroby ze žuly - servis 10 let
- hřbitovní doplňky (lampy, vázy, dvířka..)
- ukládání uren

**KONZULTACE, PORADENSTVÍ A CENOVÁ NABÍDKA
U VAŠEHO HROBU ZDARMA !!!**

AKCE - PŘI PŘEDLOŽENÍ LETÁČKU SLEVA 20%

e-mail.: kamenictvi-dvorak@seznam.cz

tel.: 605 119 116

www.dvorak-kamenictvi.cz

Postřehy z prezentace knihy „Pět proti gestapu“

Na čtyřicet zájemců z řad občanů Staré Bělé a Nové Bělé včetně pana starosty RNDr. Mojmíra Krejčíčka se účastnilo 22. dubna tohoto roku v obecním klubu ve Staré Bělé besedy k pozoruhodné knize „Pět proti gestapu“ se spoluautorem a historikem Mgr. Radomírem Seďou. Besedu řídil Stanislav Brillant, který po zahájení předal slovo milému hostu. Obsah publikace, která se zabývá především činností odbojové skupiny Karla Břenka, jež působila na Ostravsku v letech 1943 - 1944 a zaměstnanců odboje ve Vítkovických železárnách poutavou formou vylíčil jejich osud, právě jeden z autorů.

Obsah knihy, se postupně rodil z informací a dobových materiálů,

pojetí partyzánského hnutí obdoby. Tyto skupiny, byť nebyly tak dobře vycvičeny tak jako gestapo, které bylo vždy o krok vpředu, přesto dokázaly nacistům vytvářet svou sabotažní činností značné škody a problémy.

Po ukončení prezentace knihy pokračovala ještě dlouho neoficiální část diskuse. Pokud hledáte kvalitní dobrou knihu, určitě sáhněte po „Pět proti gestapu“, kterou je možno zakoupit v Knihkupectví na Nádražní ulici v Ostravě, zastávka tramvaje „Elektra“ směr Přívoz, nebo na Měsarykově náměstí.

V měsíci květnu oslavíme sedmdesáté výročí od konce 2. světové války. Měli bychom děkovat lidem, kteří obětovali za nás vlastní život.

Spoluautor knihy Mgr. Radomír Seďa (uprostřed)

kteří poskytli lidé ze soukromých archivů (např. JUDr. Prokop Ladislav, Ing. Ferdinand Madry, Milan Vícha). Značný podíl tvořila spolupráce archivů města Ostravy, Vítkovic, Opavy a dalších, kvůli které mohla tato publikace vůbec vzniknout.

Beseda pak pokračovala volnou diskusí, dotazy a doplňujícími informacemi. Mgr. Seďa poznamenal, že odbojové skupiny, které postupně vznikaly v Československu, vydržely pracovat po celou dobu německé okupace, což nemělo v evropském

Dále poděkování patří osvoboditelům a jejich obětem, protože bez nich bychom už nežili ve smyslu toho, jaké plány s námi měli nacisté. V tomto ohledu nás to zavazuje, abychom udělali všechno proto, aby válečný požár nikdy neměl šanci na úspěch.

I to je odkaz mrtvých, kteří nás osvobozovali a dorazili hitlerovský nacismus.

Padlí a umučení paměť nemají, mějme ji my! Dlužíme jim to.

**Duben 2015
ZO KSČM Stará Bělá**

Průběh neoficiální části diskuse

Vzpomínková akce u památníku Na Zámčiskách

Stalo se tradicí, že každým rokem vzpomínáme na své oběti, padlé a umučené ve 2. světové válce u památníku Na Zámčiskách jako projev hluboké úcty a respektu vůči všem těm desítkám miliónů mrtvých, které si druhá světová válka vyžádala. Nejinak tomu bylo i letos 29. dubna, kdy u příležitosti 70. vý-

ročí konce této hrozné války občané položili všem padlým a umučeným kyticí a tím uctili jejich památku. Hitlerův nacistický režim připravil o život i mnoho občanů Staré Bělé. Proto jejich památka nesmí být nikdy zapomenuta.

**Duben 2015
ZO KSČM Stará Bělá**

KOMINICTVÍ Radovan Polakovič IČ: 74447971

Nabízím Vám:

Pravidelnou kontrolu spalinových cest dle vyhlášky č. 91/2010 Sb. se zprávou o provedení kontroly 280 Kč (možno v sobotu i v neděli)

Čištění komínů a kouřovodů, vložkování a opravy komínů.

Nízké smluvní ceny!!

Tel: 605 379 799, e-mail: kominictviradovan@seznam.cz

VINOTÉKA

- kvalitní vína z Moravy
- lahvová přívlastková vína
- sudová vína
- řízené degustace s vinaři
- someliérské doplňky
- služby pro firmy
- rozvoz vína

MEDOTÉKA

- český med
- medovina
- speciality z medu
- sirupy, čaje
- med lipový, květový
- regionální produkty
- stáčená medovina

PIVOTÉKA

- výběr minipivovarů
- pivní kosmetika
- dárkové kazety
- pivní speciality
- speciální piva
- ochucená piva
- pivní suvenýry

DÁRKOVÉ BALENÍ

- dárkové zboží
- cukrovinky
- speciality k vínu
- historické sklo
- dárkové obaly
- holandské sýry

CESTOVNÍ AGENTURA

- ubytování
- osobní přeprava
- vinářské akce
- folkrólní akce
- vinářská turistika
- posezení ve sklepě

VINOTÉKA u Francka

ul.: 1 května 1136 (nákupní středisko)
725 25 Ostrava - Polanka n. Odrou
mob.: 724 251 388, 724 251 387, 602 765 486
e-mail: vinotekaf@seznam.cz, **web:** www.horsak.eu
otevřeno: Pondělí - Pátek 10:00 - 18:00
Sobota 8:00 - 14:00

VINOTÉKA na Rynku

ul.: Mitrovická 3/198
724 00 Ostrava - Stará Bělá
mob.: 724 251 388, 724 251 387, 602 765 486
e-mail: vinotekaf@seznam.cz, **web:** www.horsak.eu
otevřeno: Po - Pá letní čas duben - září 11:30 - 18:00 So 9:00 - 12:00
Po - Pá zimní čas říjen - březen 10:00 - 16:30 So 9:00 - 12:00

www.horsak.eu

e-shop

www.horsak.net

VÍTE, ŽE

- VYVEZEME SEPTIK?
- VYČISTÍME KANALIZACI?
- ZHOTOVÍME PROJEKT?
- ZPRACUJEME ROZBOR VODY?
- VÁS PŘIPOJÍME K VODOVODU A KANALIZACI?

Ostravské vodárny a kanalizace a.s.

zákaznická linka: 848 100 700 e-mail: info@ovak.cz www.ovak.cz

PROFESIONÁLNĚ
S OHLEDEM NA PŘÍRODU

OPRAVY A REALIZACE STŘECH
KLEMPÍŘSKÉ PRÁCE

HYDROIZOLACE SPODNÍCH STAVEB

STAVBA A REKONSTRUKCE RODINNÝCH DOMŮ

PRODEJ A BEZPLATNÉ PORADENSTVÍ
V OBLASTI STAVEBNÍCH MATERIÁLŮ

- ZDARMA CENOVÁ NABÍDKA -

- KVALITNĚ ODVEDENÁ PRÁCE -

- PEČLIVÝ PŘÍSTUP -

Volejte

777 639 912

STAMACO ENGINEERING S.R.O.

www.stamaco.cz

asistent@stamaco.cz

Zengrova480/27

Ostrava-Vítkovice

Kupón na slevu 10% z ceny bez DPH

Kdo je starousedlík? Napoví příjmení

Dokončení z titulní strany

Jak daleko do starobělské historie jste nahlíželi?

Starobělské matriky začínají rokem 1699, to není moc dlouhá doba. Ale existují gruntovnice, knihy, které hovoří o majetku. Každý, kdo měl nějaký majetek, ať už to byl statek, zahradnická usedlost nebo chalupa, se v gruntovnici vyskytuje. Usedlost buď dál někomu prodal, nebo ji od někoho koupil, nebo videálním případě to dědil syn po otci, vnuk po dědovi, šlo to v rodě pořád dál - ale takových je velice málo, kteří vydrželi na jednom statku.

Gruntovnice jsou dochovány už pro 2. polovinu 16. století a tam je celá řada informací, třeba v Archivu města Ostravy jsou testamentsy - poslední vůle ze Staré Bělé. Nejsou obsáhlé, nebylo zas tak moc co odkazovat, ale je to zajímavé čtení. Je tam například popsán inventář selského statku: Odkazují statek, dva koně, to

lik a tolik krav - těch nebylo moc, nebylo moc pastvin.

Lze čerpat také z kronik, mnohé je v knize o Staré Bělé. Byli tady kronikáři, kteří leccos napsali, je škoda toho nevyužít.

Jak dlouho jste informace sbírali?

Dva tři roky to určitě bylo. Ale měl jsem to usnadněné tím, že jsem spolupracoval s ing. Jiřím Klegou. On už ke statkům leccos měl, je přeborník. Těžko najdete někoho dalšího, kdo by vám řekl tolik o historii každého zdejšího statku.

Kdy a proč vlastně začali lidé používat příjmení?

Ve 13. století existovala jen křesťní jména, ta zprvu stačila. Vybíralo se podle církevního kalendáře a také mezi starými slovanskými jmény, která v něm nebyla, například jména jako Mutina, Budovoj, Slamata, Vok. Ve městech ale nastal problém - bylo plno Janů, Jakubů, Václavů. Tak je

lidé začali postupně rozlišovat. Podle povolání: kožišník, truhlář, nebo podle místa, kde žili: horní, dolní. Byla to pomůcka, jak rozlišit různé lidi stejného křesťního jména.

Dlouho neexistovala trvalá příjmení. Jeden a tentýž člověk mohl mít v životě třeba čtyři různá příjmení - dle vzhledu, události, jíž byl přítomen... Situace se stabilizovala až v 16. století. Ale ani to neplatilo absolutně. Příjmení tedy kdysi nebylo spolehlivým znakem, bylo to spíš přízvisko, přezdívka.

Kdy se to změnilo?

V 17. století a definitivně ve století 18. - v roce 1780 císař Josef II. nařídil, že každý člověk musí používat jedno příjmení a to musí přejít i na jeho potomky.

Ale příjmení se dědilo i takzvané po střeše - když někdo koupil grunt

třeba po Hořínkovi, lidé mu začali říkat taky Hořínek.

Celá řada příjmení je dnes odvozená od křesťních jmen. Ze jména Jan vzniklo Janák, Janík, Janoušek, Janáček a také Hanzlík. Z Jiřího pak Jurásek, Jurášek, Jiřík.

Proč je dobré mít povědomí o starobělských příjmeních, o jejich původu?

Je to určitě otázka prestiže. Jestli tady někdo bydlí už tolik generací, může na to být hrdý, že jeho příjmení tak dlouho existuje. A jak vzniklo. Z čeho. A proč.

Kdyby někdo měl speciální historickou informaci na tohle téma, může se na Vás obrátit?

Nejlépe ať mi nechá informaci na úřadu ve Staré Bělé.

Jana Bohušová

Původ některých starobělských příjmení:

Bartek, Bártek, Bartík, Bartoš - z křesťního jména Bartoloměj

Blahut - od Blažej, Blahoslav

Boček - staré slovanské jméno nebo též nemanželské dítě

Dedek - od podstatného jména děd, stařec

Dlouhý - tvar těla

Dvorský - z velkého statku, dvora - nebo majitel dvora

Folta - z křesťního jména Valentýn, německy Foltýn

Hlavěnka - z podstatného jména hlava
Holaň, Holaň, Holain, Holas, Holuša - z přídavného jména holý

Hořínek - zdobnělina, není úplně jasný výklad - buď ryba hořavka nebo obec Hořín na Mělnicku

Hrabovský - z Hrabové

Hula - z přídavného jména holý

Chmelář - zaměstnan na chmelnici

Choleva - velmi staré příjmení polského/slezského původu

Chvíla - z podstatného jména chvíle

Jakubek - z křesťního jména Jakub

Klečka - není úplně zřejmé, nejspíš ten, kdo kulhal - z přídavného jména klecatý = kulhavý

Kokeš - jiné označení pro podstatné jméno kohout

Krejčí, Krejčíček - povolání krejčí

Kubiš - z křesťního jména Jakub

Kučera - kučeravé vlasy

Kuděla - z podstatného jména koudel (kuděl)

Lednický - z místopisného označení města Lednice, ale na Slovensku u Trenčína, ne na jižní Moravě

Lyčka - starobylé příjmení, z podstatného jména líčko = tvář

Mácha - z křesťního jména Martin nebo Matěj

Matěj - ze stejného křesťního jména

Mutina - staré slovanské křesťní jméno

Myška - z podstatného jména myš nebo křesťního jména Mikuláš (Míša)

Novák, Novotný - nejčastější české příjmení, někdo přišel odjinud, byl nový
Novobilský - z Nové Bělé

Palička - z podstatného jména palice (dřevěný pracovní nástroj)

Pchálek - od slovesa pchát = píchat, příjmení z Hlučínska

Polášek, Polák, Polach - národnostní označení (podobně jako Uher či Vlach)

Procházka - vandrový tovaryš, který šel na vandr, vyučil se řemeslu, vrátil se, oženil a pokračoval v řemesle

Rataj - orač

Slavík - pták

Soška - od socha, nebo taky staročesky tyč, dřevěný sloupek, část pluhu

Staněk - od Stanislav

Strakoš - od strakatý

Stuchlý - od stuchnout, zkazit se, zplesnivět, přeneseně mohlo značit také lakomého člověka, který si nechal věci bokem, až mu zplesnivěly

Sýkora - pták nebo také přeneseně čilý či pestře oblečený člověk

Šeděnka - od šedý

Ševčík - od švec

Šindel - od střešní krytiny nebo také přeneseně hubený člověk

Šrámek - od slova šrám, jizva, jizvou poznamenaný

Večeřa - od slova večeře

Volný - sedlák, který byl volný - osvobozen od roboty (významově totéž co Svoboda)

Zajímavý odkaz: www.kdejsme.cz

PhDr. Jiří Stibor

• historik a archivář, léta působil v Zemském archivu v Opavě, nyní v penzi - 6. května slaví 72. narozeniny

• odborně jej zajímají především rané dějiny novověku se zvláštním na šlechtické rody Moravy a Slezska, jejich genealogie, práce s matrikami a starými fondy, dějiny obcí

• je autorem více než pětisetstránkové knihy Stará Bělá 1272-1918, kterou vydal Úřad městského obvodu Ostrava-Stará Bělá v roce 1997

• kromě občanské genealogie rád luští osmisměrky, čte detektivky, které si půjčuje v knihovně a hledá zajímavosti na internetu

Škola v přírodě

Mezi procházkou a hrami na hřišti nesmíme zapomenout na vynikající obědy, večere a snídaně. Ihned po prvním jídle nám bylo jasné, že zde skvěle vaří a budeme mít co dělat, abychom neodjeli s nějakým tím kilem navíc. Naštěstí se nám všechno dobré jídlo povedlo vyběhat.

Celých těchto úžasných čtrnáct dní jsme se nezastavili. Děti si užívaly každý den a my společně s nimi. Ať už to byly eko-programy: „Já do lesa nepojedu“ (setkání s panem lesníkem), „Koulelo, se koulelo“ (výroba domácího moštu a pečení štrúdlu), „Oheň“ (vaření bramboračky, příjezd hasičského sboru). Pohankový mlýn nebo BIO-farma se skotem HIGHLAND. Také jsme byli na farmě plné zvířátek, se kterými si děti mohly pohrát a pomazlit se. Jako jeden z největších zážitků byla určitě jízda

vlakem do Frenštátu pod Radhoštěm, kam jsme se vypravili do areálu Jiřího Rašky a poctivě vyšlapali 428 schodů ke skokanským můstkům.

Žádný den samozřejmě nesměla chybět procházka do okolí. Byli jsme například na Skalce na Ondřejníku, v Kozlovicích a v Beskydském rehabilitačním centru na Čeladné. Také jsme si hráli na hřišti a divali se na pohádky na dobrou noc.

Děti se samozřejmě nejvíce z celého dne těšily na dopisy a pohledy od rodičů a každý den netrpělivě vyhlížely paní poštačku.

Čím více se naše dobrodružství chýlilo ke konci, tím více nám to bylo líto. Bude nám chybět útulný hotel, příjemný zdejší personál, chutné jídlo, ale hlavně úžasné prostředí, které se na čtrnáct dní stalo našim domovem a ostrovem s fúrou dobrodružství a zážitků, které nám zůstanou na celý život.

studentky Ostravské univerzity

Světověznámý klávesista zdraví starobělské hasiče

Americký hitmaker a držitel Grammy, klávesista a zpěvák David Paich, který se proslavil s losangeleskou pop rockovou kapelou Toto, vysekl v rozhovoru pro magazín Rock&Pop poklonu starobělským hasičům i jejich kolegům po celém světě.

Muzikant, který kromě domovských Toto pracoval také s Rodem Stewartem nebo Michealem Jacksonem, má blízko k charitě i OSN. Cení si lidí, kteří dělají něco pro druhé,

a potěšila ho zpráva, že reprodukcívanou kolekci balad Toto pustil zvukař na loňské starobělské hasičské zábavě. Pookřáli při nich metalisté i přítomné dámy.

„Miluju tyhle historky a tahle mě speciálně potěšila, protože většina mých příbuzných z Oaklandu v Kalifornii jsou hasiči. Hodně proto podporuji tyto spolky a nejrůznější hasičské charity. Jedna z nich se jmenuje Padlí hrdinové a sbírá finanční prostředky pro rodiny hasičů, kteří

buď zemřeli, nebo jsou celoživotně postižení. Moc mě těší, že se naše hudba líbí lidem, kteří zachraňují životy, a taky mám pocit, že to budou naprosto pohodoví lidé,“ okomentoval historku David Paich, který chová k hasičské profesi velký obdiv. „Pocit soulnéžnosti a vzájemná podpora v extrémních situacích je pro hasiče klíčová, ať už jsou odkudkoliv na světě. Jsou to skuteční bratři a hrdinové, když si vezmeme všechny katastrofy, které mohou společnost kdykoliv

potkat. Riskují své životy a mnoho z nich při tom také zemře.“

Američtí Toto jsou jednou z největších legend rockové hudby, dodnes si udržují úctyhodnou pozici i díky nesmrtelným hitům jako Africa, Rosanna nebo I Won't Hold You Back. Nicméně pokud by se neozvalo vydavatelství Frontiers Records s tím, že jim mistři balad dluží ještě jedno album, dalšího výtvaru bychom se už asi nikdy nedočkali. Elitní studioví hráči se tak sešli zřejmě naposled a výsledkem je čtrnácté album XIV a rovněž rozsáhlé světové turné.

Dan Sywala

TEXT DAN SYWALA FOTO FRONTIERS

Jedna z největších legend rockové hudby, američtí Toto, si do dnešna udržuje mezi širokou veřejností úctyhodnou pozici. Nicméně pokud by se neozvalo vydavatelství Frontiers Records s tím, že jim mistři balad dluží ještě jedno album, dalšího výtvaru bychom se už asi nikdy nedočkali. Elitní studioví hráči se tak sešli zřejmě naposled a výsledkem je čtrnácté album nové generace XIV a rovněž rozsáhlé světové turné. Pozvání k rozhovoru přijal klávesista a producent David Paich, jehož výtvarí velkých aktivistů také vložil širokou spektra charit a zapojení v OSN i spolupráci s giganty hudebního průmyslu, v minulosti třeba s Rodem Stewartem nebo Michealem Jacksonem.

Několik bych vám rád představil některé z vašich úspěchů a kariéry. Když jste začal s Toto, jak se vám líbilo? Jaké byly první úspěchy? Toto je velmi úspěšná skupina. Měli jsme několik hitů, jako například „Africa“ a „Rosanna“. To bylo velmi úspěšné. Jak se vám líbilo spolupracovat s producenty jako Michael Jacksonem a Rodem Stewartem? To bylo velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné.

Bylo to velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné. Jak se vám líbilo spolupracovat s producenty jako Michael Jacksonem a Rodem Stewartem? To bylo velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné.

„Toto je velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné. Jak se vám líbilo spolupracovat s producenty jako Michael Jacksonem a Rodem Stewartem? To bylo velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné.“

V časopise Rock&Pop je zmínka o starobělských hasičích

„Toto je velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné. Jak se vám líbilo spolupracovat s producenty jako Michael Jacksonem a Rodem Stewartem? To bylo velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné.“

„Toto je velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné. Jak se vám líbilo spolupracovat s producenty jako Michael Jacksonem a Rodem Stewartem? To bylo velmi zajímavé. Měli jsme možnost spolupracovat s velkými jmény v hudbě. To bylo velmi příjemné.“

Ozdravný pobyt - Velké Karlovice

Dokončení ze zadní strany
Děti navštívily barokní dřevěný kostel Panny Marie Sněžné ve Velkých Karlovicích, Karlovské muzeum, zúčastnily se environmentálního programu Bylinky a koření naší babičky, Valašská krajina kolem nás a Jak se žilo Valachům, měly možnost exkurze do provozu sklárny v Kar-

lovice a nepřišly ani o výlet ke Karlovskému jezeru, prohlídku města Vsetín, včetně dvou naučných programů ve vsetínské hvězdárně. Také samotná jízda vlakem byla pro mnohé velkým zážitkem.
Během ozdravného pobytu děti hrály celopobytovou hru Mravenci, týmy získávaly za umístění v soutě-

žích, hrách a kvízech body - Ferdíky. Všichni se velmi snažili, a tak výsledkem nebyla jen vítězství a pěkné ceny, ale především radost ze hry a týmové spolupráce.
Díky každodennímu pohybu na čerstvém vzduchu se děti staly zdravějšími a fyzicky zdatnějšími, naučily se lépe spolupracovat a snad i být citlivější k životnímu prostředí. Domů se děti vrátily šťastné, s pek-

nou, zdravou barvou ve tvářích, možná i samostatnější a sebevědomější, nadšené z krásné přírody a her v ní. Jistě ještě dlouho budou rodičům a svým blízkým vyprávovat o pěkných zážitcích z ozdravného pobytu ve Velkých Karlovicích.
Ráda bych touto cestou také poděkovala Sdružení rodičů za příspěvek na odměny pro děti.
Mgr. Pavla Gavlová, učitelka

Hokejová Stará garda TJ Sokol Stará Bělá ukončila sezonu 2014/2015

Dokončení ze zadní strany

Stará garda začala velmi dobře, po prvních deseti minutách vedla 2:0, jenže pak přišly rychlé dva protiútoky a bylo srovnáno. Druhou třetinu vyhrály opavské ženy 1:2 a už to vypadalo, že Sokolům docházejí síly. Jenže ve třetí třetině za mohutného povzbuzování fanoušků stav obrátili a dokonce se ujali vedení 6:5. Utkání se neslo už v duchu blížících se Velikonočních svátků, a tak si někteří hráči spletli hokejku s pomlázkou a jejich nedisciplinovanost v závěrečných minutách pomohla ženám z Opavy k vyrovnání a konečnému výsledku 7:7.

Stará garda TJ Sokol Stará Bělá hokej děkuje všem fanouškům za jejich podporu a skvěle vytvořenou atmosféru a mohutné povzbuzování. Těšíme se na další setkání při takto zajímavých utkáních. Děkujeme také ÚMOB Stará Bělá za pomoc při organizaci.

Marek Čechman, František Kaděra

Sestavy:

HC Slezan Opava-ženy

Brankář: Pěničková Monika

Obránci: Fišarová Kristýna, Barvířková Markéta, Sladečková Martina, Kuzníková Kristýna,

Útočníci: Součková Martina, Madejová Tereza, Stehlíková Nikola, Giličková Michaela, Horová Barbora, Jurajdová Edita

Trenéři: Repper Martin, Kuzník Pavel

Stará garda TJ Sokol Stará Bělá

Brankář: Lenko František

Obránci: Kaděra František, Dlouhý Ladislav, Novák František, Zbranek Petr, Matěj Radek, Čechman Marek

Útočníci: Richtar Vladimír, Šebesta Jiří, Brilant Radek, Havránek Jan, Palička Ivo, Nováček Libor, Valenta Zdeněk, Matějčíček Petr, Zych Michal

Trenéři: Klimek Radim, Tichý Jiří

Vedoucí mužstva: Lyčka Václav

Manažer: Hajný Zdeněk

Rozhodčí: Sýkora Karel, Wanecki Gabriel, Rajnoch Martin, Wanecki Michael

Rozhodčí - někteří styloví

Ti, bez nichž by to nešlo

Odložit hokejky, vzít do rukou lopaty a krumpáče

Pokládání dlažby - práce pro odborníky

Sotva Stará Garda hokejistů ukončila hokejovou sezonu, zahájila letní přípravu na další. Vzala do rukou lopaty, krumpáče, kolečka a vibrační desku a vyrazila na brigádu pro ÚMOB Stará Bělá.

V sobotu 11. dubna v osm hodin se hokejisté sešli před pomníkem obětem II. světové války na Zamčiskách. Úkolem byla oprava chodníku před pomníkem. Úkoly rozdělil kapitán František Kaděra: „Jako má kaž-

dý z nás své úkoly v hokejovém týmu, bude je mít i mimo led,“ řekl k tomu kapitán.

Rozebrat starou dlažbu, vykopat a odvozit starý podklad, navozit novou strusku a udusat vibrační deskou, to byla pro hokejisty hračka.

Jak se má pokládat dlažba? Tak na tuto práci máme v mužstvu odborníků asi tolik, jako máme trenérů hokeje... Nakonec jsme to opravdu přenechali odborníkům, kteří s touto

prací mají mnohaleté zkušenosti. Tandemová dvojice František Kaděra a Petr Matějčíček ve spolupráci s hlavním řezačem dlažby Radkem Brilantem ukázala, že tyto práce opravdu umí. Práce byla hotova v odpoledních hodinách.

Odměnou byl společný oběd v restauraci Sokolovna - prdeláčka, jelikož a jitrnice, které poslal spoluhráč Jan Havránek jako omluvenku ne-

účasti na brigádě. Vše nám naservíroval manažer Zdeněk Hajný.

Jsme rádi, že jsme stihli úpravu chodníku před oslavami osvobození, které se každoročně u pomníku konají.

Děkujeme za pomoc firmě Hochbau, s.r.o. za dovoz materiálu a firmě Staving plus spol. s r.o. za zapůjčení strojů a nářadí.

Marek Čechman

Týmová radost z dobře odvedené práce

Zdařilá zimní příprava družstev starších žáků FK Stará Bělá

Družstva starších žáků FK Stará Bělá se na jarní část mistrovských soutěží připravovala pod vedením svých trenérů p. Pytlíka, p. Gerlicha, p. Urbanovského a Ing. Kačera 3 x týdně. V rámci tréninkových jednotek využívala tělocvičnu ZŠ V. Košaře, tělocvičnu a hřiště sumělym

povrchem na Středisku volného času Ostrava - Zábřeh a hřiště FK Stará Bělá.

V rámci zimní přípravy se obě družstva starších žáků přihlásila do dlouhodobé soutěže tzv. Ostravské zimní ligy - Pohár MěFS Ostrava. Vlastní soutěž Ostravské zimní ligy

začala 31. 1. 2015 ve sportovní hale SPŠ Elektro a informatiky a byla ukončena 28. 3. 2015 na hřišti s umělou trávou DTJ Vřesina.

A jak si obě družstva vedla?

Obě družstva v rámci této soutěže sehrála 9 utkání. Družstvo starších „A“ žáků tuto soutěž vyhrálo,

kdy ve finálovém utkání na hřišti s umělým povrchem DTJ Vřesina porazilo starší žáky TJ Velké Polomi v poměru 5 : 4 a získalo pro FK Stará Bělá tuto cennou trofej. Neztratilo se ani „B“ družstvo starších žáků, které skončilo na děleném třetím místě.

Pro tyto mladé sportovce je to velký úspěch a příslib zlepšené výkonnosti do jarních částí rozehraných mistrovských soutěží.

Jiří Kačer

Družstvo starších žáků FK Stará Bělá - vítěz Ostravské zimní ligy - Pohár MěFS Ostrava v kategorii

Tenisová škola zahájila venkovní sezónu

V areálu přibily dva minitenisové kurty pro nejmenší a začínající tenisty

V pondělí 13. dubna zahájila Tenisová škola ve Staré Bělé antukovou sezónu.

K dispozici má dva tenisové kurty umístěné v zadní části areálu, vedle

kterých vyrostlo letos nové sportoviště ve formě dvou minitenisových kurtů určených především nejmenším hráčům, popř. začínajícím tenistům.

Kurty vznikly rozšířením stávající plochy před odrazovou zdí a oddíl je vybudoval pro velký zájem o hru v naší Tenisové škole. Ta je bude využívat každé všední odpoledne na 2 hodiny. V ostatním čase budou volně přístupny rodičům s dětmi, včetně možnosti zapůjčení raket a míčů, a to zcela zdarma.

Na této ploše budou probíhat také turnaje nejmenších (6-7let) v takzvaném mini-tenise.

Tenisová škola ve Staré Bělé není ale pouze o nejmenších dětech. Soustřeďuje široké věkové spektrum hráčů, a to od dětí ve věku 4 let až po dospělé. Důkazem toho je, že v závodních soutěžích družstev pořádaných Českým tenisovým svazem máme zastoupení ve všech věkových kategoriích (děti, mladší žáci, starší žáci, dorost A, dorost B, dospělí). Soutěže družstev probíhají

vždy v květnu a červnu, takže každý víkend v tomto období je na kurtech skutečně živo. Přijďte se podívat!

Tenisová škola není přednostně určena pouze pro hráče se závodními ambicemi. Je tady především pro každého, kdo má chuť a motivaci se něco naučit, zlepšovat se nebo si jen tak zasportovat. Proto je hojně využívána jak dětmi, tak i dospělými se zcela nezávodními ambicemi.

Tenisová škola pořádá každým rokem také tenisové soustředění, kterého se pravidelně účastní zhruba 35 dětí ze Staré Bělé a okolí. Soustředění probíhá vždy buď poslední, nebo předposlední týden v srpnu. Více informací k letošnímu soustředění získáte na našich webových stránkách.

V letošním roce, tak jako v minulých letech, budou probíhat náborové děti a nových hráčů, a to každé všední odpoledne na kurtech TJ Sokol Stará Bělá. Více informací Vám podá Jirka Priesol na tel: 604 601 387 nebo můžete navštívit naše stránky www.starabelatenis.cz.

Jiří Priesol

Ozdravný pobyt - Velké Karlovice

Čtyřicet dětí 3. tříd pobývalo v období 13. – 26. dubna na ozdravném pobytu ve Velkých Karlovicích. Pro mnohé z nich to bylo první větší odloučení od svých rodičů a blízkých. Díky týmu obětavých pedagogických pracovníků, svým kamarádům a zajímavému programu plného her, soutěží a výletů se nám nějaká ta slzička podařila překonat. **Dokončení na straně 13**

Hokejová Stará garda TJ Sokol Stará Bělá ukončila sezonu 2014/2015

V sezoně 2014/2015 Stará Garda TJ Sokol Stará Bělá odehrála celkem 15 utkání, z toho třináctkrát zvítězila, jednou remizovala a jednou prohrála

Sezonu ukončila v sobotu 29. března 2015 v ostravské MFH hale tra-

dičním hokejovým utkáním proti týmu HC Slezan Opava-ženy. Toto utkání ukončilo sezonu Staré gardy za podpory mnoha fanoušků, kteří znovu viděli bruslařské umění a netradiční hokejové situace našich borců. **Pokračování na straně 14**

Soupeři se sluší poděkovat za společnost, zvláště když je tak sympatický

Mužsko-dámský mix - oba týmy po utkání

**STAROBĚLSKÝ
ZPRAVODAJ**

periodický tisk územního samosprávného celku

Vychází zdarma **Adresa redakce, sběr inzerce:** ÚMOB Stará Bělá, Junácká 127, Jana Stehnová, tel.: 599 424 101, e-mail: JStehnova@starabela.cz
11 x ročně. **Sazba:** Pavel Hořínek, e-mail: pavel.horinek@polepyaut.cz **Tisk:** Tiskárna v Dubí **Uzávěrka příštího čísla: 15.5.2015**

Vydavatel: Statutární město Ostrava-městský obvod Stará Bělá
Junácká 127, 724 00 Ostrava, IČ: 00845451, registrační číslo MK ČR E 21551

Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu příspěvků. • Neprošlo jazykovou úpravou.

Redaktorka: Jana Bohušová, tel.: 736 515 496, StarobelskyZpravodaj@email.cz

Redakční rada: Ladislav Dlouhý, Jana Bohušová, Pavel Hořínek, Jarmila Kaločová